

Sygn. akt III CZ 54/06

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko „I.” S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 14 września 2006 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 14 lutego 2006 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji powoda, wyrokiem z 23 listopada 2005 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego przedsiębiorstwa „I.” S.A., dodatkowo kwotę 118 418,19 zł (bez orzekania o odsetkach) oraz orzekł o kosztach procesu i należnościach Skarbu Państwa z tytułu nieuiszczonych opłat sądowych; nie oddalił natomiast apelacji w jakiegokolwiek części.

Wyrok ten zaskarżył powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika. Wnosząc skargę kasacyjną, błędnie oznaczoną, jak stwierdził Sąd Apelacyjny - mianem kasacji, dotyczącą części objętej pktm Ia (zasądającym wymienioną wyżej kwotę 118 418,19 zł) skarżący dodał: „odnośnie uzupełnienia tego wyroku o orzeczenie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za zwłokę od kwoty 118.418,19 zł...”.

Dodać należy, że powód w dniu 22 grudnia 2005 r. złożył wniosek o uzupełnienie wyroku Sądu Apelacyjnego ogłoszonego (k. 1052) 23 listopada 2005 r. powołując się na bieg terminu od doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Wniosek ten został odrzucony.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 14 lutego 2006 r. odrzucił skargę kasacyjną, przede wszystkim ze względu na brak przedmiotu zaskarżenia. W uzasadnieniu postanowienia wskazano też, że apelacja nie zawierała wniosku o zasądzenie odsetek od żądanej sumy świadczenia głównego, dlatego wyrok sądu odwoławczego nie zawiera orzeczenia o jej oddaleniu w jakiegokolwiek części, oraz stwierdzono nieusuwalny brak skargi w postaci nie zamieszczenia w niej wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania.

Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, że powód nie dopełnił wymagania zawartego w art. 398⁵ § 1 k.p.c. i nie żądał doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Pełnomocnik składając wniosek w dniu 24 listopada 2005 r. „o uzasadnienie wyroku” wyraźnie zastrzegł, że „niniejszy wniosek nie stanowi zapowiedzi kasacji” lecz podyktowany jest koniecznością złożenia tych dokumentów do akt postępowania układowego.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powód podnosi, że żądanie pozwu dotyczyło również odsetek i do tego żądania odwoływał się powód w apelacji, a zatem domagał się należności z odsetkami. Co do wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku twierdzi, że składał go dwukrotnie 24 i 28 listopada 2005 r., nie uzasadnia jednak tego twierdzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powód wnosząc apelację zawarł w punkcie I. jej wniosku następujące sformułowanie dotyczące zmiany wyroku Sądu Okręgowego: „/.../ na korzyść powoda przez zasądzenie przez Sąd pełnej kwoty należności zgłoszonej w żądaniu pozwu, tj. poza zasądzoną w pkt I wyroku kwotą 101.495,42 (słownie: sto jeden tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych 42/100) tj. dodatkowo kwotę 118.418,19 zł (słownie: sto osiemnaście tysięcy czterysta osiemnaście złotych 19/100)”.

Przy ocenie, czy ogólne pojęcie należności obejmuje świadczenie główne i uboczne (odsetki) nie można pomijać dalszych okoliczności, tj. odrębnego wskazania w żądaniu pozwu należności głównej i ubocznej a następnie doprecyzowania we wniosku apelacji kwot odnoszących się tylko do świadczenia głównego. W takim wypadku Sąd Apelacyjny nie naruszył zasad wykładni językowej ani logicznej tekstu apelacji wyprowadzając wniosek, że skarżący nie domagał się już odsetek od żądanej kwoty należności głównej. Należy dodać, że o zakresie zaskarżenia decyduje strona wnosząca środek odwoławczy i do niej należy dostatecznie wyraźne określenie żądania. Dalsze próby uniknięcia niekorzystnych następstw przytoczonego sformułowania okazały się nieskuteczne ze względu na spóźnienie wniosku o uzupełnienie wyroku. Trzeba jednak dodać, że powyższe zdanie nie oznacza jakiegokolwiek zapatrywania co do jego dopuszczalności i zasadności. W opisanym stanie należy jednak uznać, że wyrok Sądu drugiej instancji nie zawiera rozstrzygnięcia o odsetkach za opóźnienie w zapłacie kwoty zasądzonej przez ten Sąd ponad kwotę zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji. Brak rozstrzygnięcia uniemożliwia więc zaskarżenie wyroku w tej części skargą kasacyjną. Do takiego samego wniosku prowadzi rozpatrywanie zażalenia na podstawie konstrukcji gravamen, czyli wymagania przesłanki

dopuszczalności skargi wyrażającej się w różnicy (na niekorzyść skarżącego) między żądaniem a wydanym orzeczeniem.

Drugą przyczyną odrzucenia skargi był brak wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. W tej części zażalenia należy zgodzić się z zarzutem zażalenia co do jego istnienia. Taki sens należy przypisać twierdzeniu strony, że „uzasadnione jest rozpoznanie kasacji”. Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 skarga kasacyjna powinna jednak zawierać nie tylko wniosek o przyjęcie do rozpoznania ale i jego uzasadnienie. W razie powoływania się na oczywiste naruszenie prawa obowiązkiem skarżącego jest wykazanie tej oczywistości, tj. wyższego stopnia naruszenia przepisów powołanych w ramach podstawy skargi. Jako przypadki oczywiste należy uznać wykładnię lub stosowanie prawa wbrew utrwalonej i jednolitej praktyce sądowej, nie podlegają natomiast tej klasyfikacji wypadki wątpliwe pozostawiające pewien zakres swobody. Wymagania należytego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia odwołanie się do uzasadnienia jej podstaw, ponieważ obydwa elementy konstrukcyjne (podstawy i wniosek o przyjęcie) są badane w innych fazach postępowania kasacyjnego i przez odmienne składy orzekające. Dlatego brak uzasadnienia wniosku, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. stanowi również samoistną podstawę odrzucenia skargi kasacyjnej.

Trzecią podstawę rozstrzygnięcia zaskarżonego zażaleniem stanowił brak wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. W tej kwestii należy odróżnić prawidłowość wniosku złożonego przez skarżącego od jego skuteczności.

Domagając się „uzasadnienia wyroku” już w dniu 24 listopada 2005 r. powód wyraźnie zastrzegł, że wniosek „nie stanowi zapowiedzi kasacji”, lecz podyktowany jest „koniecznością złożenia tych akt dokumentów do postępowania układowego”. Również w tym wypadku brak precyzji użytych przez powoda sformułowań skłonił Sąd Apelacyjny do oceny, że żądanie to nie spełniało wymagań art. 387 k.p.c. Zgodzić się trzeba z poglądem, że wcześniejsze zapewnienia strony kierowane do Sądu, o braku woli wniesienia skargi kasacyjnej, nie mają znaczenia procesowego i mogą być zmieniane, jednak określenie przedmiotu żądania ograniczonego do „uzasadnienia” odbiegające od wymagania

zawartego w art. 387 § 1 k.p.c. oraz określenie celu żądanego dokumentu (złożenie do akt innego postępowania) usprawiedliwiały ocenę, że skarżący pominął konieczny etap zaskarżania skargą kasacyjną, tj. żądania doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Ponieważ doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem stanowi początek biegu terminu do wniesienia skargi (art. 398⁵ § 1 k.p.c.) należy uznać, że podobnie jak przy zaskarżaniu orzeczeń sądu drugiej instancji kasacją (w poprzednim stanie prawnym) zgłoszenie żądania o doręczenie stanowi warunek prawny zaskarżania orzeczeń prawomocnych skargą kasacyjną.

Przytoczone rozważania prowadzą do wniosku, że zaskarżone postanowienie odpowiadało prawu (art. 398⁶ k.p.c.) a zarzuty zażalenia są nieusprawiedliwione. Dlatego Sąd Najwyższy oddalił je na podstawie art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c., w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.